

Posudek oponenta na diplomovou práci
Daniela Hosnedla
s názvem
Specifika metod interpretace evropského unijního práva a proces transpozice směrnice

Obecně

Práce se věnuje metodám (či spíše postupům), které jsou užívány při výkladu unijního práva, resp. ohledně kterých se očekává, že užívány budou.

Autorovou ambicí je zkoumat výkladové postupy unijního práva z pohledu tuzemského zákonodárce (viz str. 5, Úvod), tj. z toho hlediska, zda a v jakém rozsahu jsou jednotlivé užívané metody výkladu relevantní pro tuzemskou legislativní praxi, avšak, jak následně z práce plyne, též pro praxi aplikační.

K formálním náležitostem

Práce se otevírá obecným tématem interpretace práva, výkladovými metodami, jejich proměnami v čase, smyslem a cílem interpretace.

V druhé části autor popisuje jednotlivé výkladové metody vycházející z dnes již klasického šestiprvkového členění.

Třetí část pak představuje analýza konkrétního případu, na kterém autor demonstruje problematiku interpretace evropského práva při jeho implementaci (transpozici) do tuzemského právního řádu.

Práce je uvozena úvodem vysvětlujícím intence autora a jeho očekávání ve vztahu k obsahu práce, a zakončena závěrem shrnujícím jednotlivé klíčové poznatky.

Z hlediska zvolené struktury nelze práci nic vytknout. Členění je velmi podrobné a napomáhá orientaci v poměrně složité a strukturované problematice. Jednotlivé kapitoly a subkapitoly plynule navazují, přecházejí jedna do druhé.

Po jazykové stránce je práce taktéž velmi pečlivě zpracována. Vyjadřování autora je srozumitelné, práce je dobře čtivá. Snad jedině bych se pozastavil nad častým užíváním *ich* formy, která po mém soudu takto kvalitním pracím spíše nesvědčí.

Práce vychází z úctyhodného množství zdrojů s velkým podílem zdrojů cizojazyčných. S tím je spojen velmi podrobný poznámkový aparát.

K obsahu práce

K samotnému obsahu práce nemám, co bych mohl uvést, protože práce je důkazem „dobře zvládnutého řemesla“, přičemž je zřejmé, že autor problematiku interpretace práva nejen dobře zpracoval, ale zejména ji sám dobře ovládá. Je patrné, že práce je psána „se znalostí věci“, což nebývá vždy pravidlem.

Takto naznačeným směrem lze mířit dílčí kritiku. Z práce totiž není v některých případech zcela zřejmé, zda se autor zabývá obecně problematikou interpretace práva, nebo specifickou otázkou

interpretace unijního práva. Jistě, stranou pozornosti autora nezůstávají specifika výkladu evropského (unijního) práva, ale mnohé pasáže jsou psány ve vztahu k možným interpretačním postupům a argumentům nezávisle na interpretaci unijního práva. Platí to například o výkladu historickém (str. 64 a násl.), kdy se zdá, že autor jednotlivé argumenty (přístupy) historického výkladu „roubuje“ na výklad evropského práva, aniž by bylo zřejmé, že se tak děje i reálně.

Z obsahového hlediska považuji za největší problém (výraz „největší“ je ovšem nutno chápat s ohledem na celkově vysokou kvalitu práce tak, že jde v konečném důsledku o drobnou dílčí výtka) skutečnost, že se čtenář v konečném důsledku nedozví, jak by měl postupovat tuzemský zákonodárce při implementaci evropského práva do českého právního řádu z hlediska výkladu transponovaných evropských pravidel.

Podle mého názoru je tomu tak proto, že výchozí metodologie interpretace práva, kterou autor staví do základů práce, je metodologií koncipovanou pro účely aplikace práva, zatímco autor hledá metodologii interpretace pro účely normotvorby. Pokud tedy například autor formuluje „argument výkladu v souladu s primárním právem EU“ (str. 102 a předtím na str. 56), pak podle mého soudu je tento argument typicky argumentem interpretačně-aplikačním, nikoliv interpretačně-normotvorným. Je tomu tak proto, že nelze předpokládat, že by vnitrostátní normotvůrce v procesu implementaci unijního práva mínil porušovat primární právo EU. Důsledek v podobě rozporu s primárním právem je dle mého soudu na normotvorné úrovni nechtěný (minimálně neuvědomělý), ovšem za pomoci zmíněného argumentu korigovatelný právě ve fázi interpretačně-aplikační.

Jinak řečeno, autor se drží metodologie vytvořené pro „odstraňování“ problémů při aplikaci práva, nikoliv metodologie určené k tomu, jak se těmto problémům vyhnout (pokud taková existuje). Ostatně, stěží lze předpokládat, že při implementaci unijních předpisů, k nimž existuje oficiální česká jazyková verze, bude zákonodárce nějak důkladně zkoumat jiné jazykové mutace. To ostatně dokládá i případová studie týkající se distribuce léčivých přípravků, kde interpretační problém založený již způsobem transpozice příslušné směrnice vznikl až ve fázi aplikace tuzemského právního předpisu.

Uvedená výtka, kterou lze shrnout tak, že autor mírně míjí cíl, který chtěl zasáhnout, je nicméně jen marginální s ohledem na důkladné a velmi fundované zpracování tématu specifik interpretace unijního práva.

V rámci obhajoby by nicméně mohl autor tuto otázku rozvinout v tom směru, zda skutečně mohou jím popsané interpretační metody (a dílčí argumenty je tvořící) přispět ke kvalitnější implementaci unijního práva, a pokud ano, které a v jakém rozsahu.

Práci v každém případě doporučuji k obhajobě s předběžnou klasifikací „výborně“.

V Praze dne 27. dubna 2020

Jan Tryzna